

Nuorten Kotkien vaikuttamisviestinnän tavoitteet

liittohallitus 23.4.2022

Lasten ja perheiden toimeentulo

- **Lapsilisät ja muut perhe-etuudet sidottava takaisin indeksiin**
Indeksileikkaukset ovat heikentäneet lapsiperheiden asemaa. Elinkustannusten nousu, harrastusten kalleus ja toimeentulon epävarmuus rasittavat lapsiperheitä. Indeksisidonnaisuus tuo edes jonkinlaisen varmuuden lapsiperheiden arkeen.
- **Palautetaan verotuksen lapsivähennys**
Lapsiperheiden elinkustannusten jatkuva kasvu edellyttää heidän taloudellista asemaansa tukevia päätöksiä. Toimeentulon parantaminen helpottaa paitsi lapsiperheiden arkea, mahdollistaa se myös lasten monipuolisemman vapaa-ajan ja sitä kautta ehkäisee syrjäytymistä.
- **Lapsiperheköyhyyttä on torjuttava panostamalla perheiden palveluihin**
Erityisesti lapsiperheille suunnatun kotipalvelun saatavuutta on parannettava. Yleiset lasten ja perheiden palvelut ovat keskeisiä keinoja eriarvoisuuden vähentämisessä. Myönteistä erityiskohtelua on lisättävä kaikissa lapsia ja nuoria koskevissa palveluissa eriarvoistumisen hillitsemiseksi. Muutetaan toimeentulotuen myöntämisen perusteita niin, että lapsilisä ei enää alenna toimeentulotukea.

Lasten oikeudet

- **Kansallinen lapsioikeusstrategia on lapsen oikeuksien toteutumisen perusta**
Vuonna 2021 hyväksytty kansallinen lapsistrategia linjaa tavoitteet, toimenpiteet ja vastuutahot lasten ja nuorten oikeuksien kannalta keskeisten ihmisoikeussopimusten ja perusoikeuksien täytäntöönpanossa. Strategian tulee läpileikkaavasti ohjata lasten hyvinvoinnin edistämistä myös tulevana vuosina ja tulevissa hallitusohjelmissa.
- **Lapsivaikutusten arviointi kattavaksi**
Lapsivaikutusten arviointi tulee tehdä osana lainsäädäntöprosessia kaikkea lapsia tai perheitä koskevaa lainsäädäntöä muutettaessa. Lapsivaikutusten arviointi on laajennettava myös kunnalliseen ja hyvinvointialueiden päätöksentekoon.
- **Lapsen oikeuksia on puolustettava jatkuvasti**
Lapsia koskevassa päätöksenteossa ja lasten palveluissa on aina huomioitava lasten oikeudet: ne voivat liittyä esimerkiksi lasten kuulemiseen ja heidän mielipiteidensä huomioimiseen, oikeuteen olla oma itsensä, oikeuteen kotiin, kouluun ja vapaa-aikaan tai oikeuteen uskontoon tai uskonnottomuuteen.

Varhaiskasvatus ja opetus

- **Varhaiskasvatuksen on oltava maksutonta**
Nostetaan varhaiskasvatuksen osallistumisastetta edeten asteittain kohti maksutonta varhaiskasvatusta. Ensimmäisessä vaiheessa on tavoitteena oltava ulottaa maksuton varhaiskasvatus kaikkiin yli 3-vuotiaisiin lapsiin.

- **Voitontavoittelun rajoittaminen on ulotettava perusopetuksen tavoin myös varhaiskasvatukseen**
Yksityisten varhaiskasvatuspalveluiden on toimittava samoilla laadullisilla kriteereillä ja asiakasmaksuilla, kuin julkisten, eivätkä ne saa valikoida lapsia. Yksityisten varhaiskasvatuspalveluntuottajien toiminta tulee olla aina luvanvaraista.
- **Jokaiselle lapselle oikeus harrastukseen**
Harrastamisen Suomen mallin kautta edetään kohti joustavaa koulupäivää, jossa opiskelu, lepo ja harrastukset vuorottelevat keskenään koulupäivän aikana. Varmistetaan jokaiselle lapselle oikeus maksuttomaan harrastukseen siten, että lapsia kuullaan laajasti harrastustoiveista. Varmistetaan kunnille riittävät resurssit Suomen mallin toteuttamiseen. Erilaisten järjestötoimijoiden on oltava vahvasti mukana uudistuksessa harrastustoiminnan toteuttajina ja kumppaneina. Suomen mallin pilottivaiheessa esiin tulleet hallinnolliset esteet järjestöjen osallistumiselle on ratkaistava.
- **Oppilaiden tuelle riittävät resurssit**
Kouluissa on turvattava riittävä tuki, kuten pienryhmät, ohjaajien ja avustajien määrä ja neuropsykiatrinen osaaminen, sen varmistamiseksi etteivät enemmän tukea tarvitsevat lapset jää kohtuuttoman eriarvoiseen asemaan suhteessa ikätovereihinsa, ja että esiintyviin kiusaamistilanteisiin pystytään ajoissa puuttumaan. Sosiaali- ja terveyspalveluiden siirtyminen hyvinvointialueiden vastuulle ei saa johtaa tilanteisiin, jossa lapsen avunsaanti hidastuu esimerkiksi koulun ja hyvinvointialueen puutteellisen tiedonkulun tai vastuiden epäselvyyden takia.
- **Henkiseen hyvinvointiin vaikuttavat tekijät osaksi kaikkea kouluopetusta**
Alakoulusta alkaen on opetuksessa huomioitava tekijät ja ilmiöt joiden tiedetään olevan oleellisia lasten ja nuorten henkisen hyvinvoinnin kannalta. Näitä ovat muun muassa mielenterveys ja mielenterveystaitojen vahvistaminen, rasismien ja syrjinnän torjuminen, syömishäiriöiden ehkäisy sekä lasten välisten suhteiden vahvistaminen ja kiusaamisen ja väkivallan ehkäisy.
- **Lähikoulu ja lähipäiväkoti torjuvat syrjäytymistä ja alueiden eriytymistä**
Opetuksen ja varhaiskasvatuksen laadun varmistaminen ja henkilöstön riittävästä osaamisesta huolehtiminen kaikissa kouluissa ja päiväkodeissa torjuvat lasten syrjäytymistä ja asuinalueiden eriytymistä. Myönteistä erityiskohtelua on vahvistettava lisäämällä resursseja niille kouluille ja päiväkodeille, joissa käy erityisen paljon heikoimmassa asemassa olevia lapsia ja nuoria. Koulujen ja päiväkotien pihat on pidettävä päihihteettöminä ja rauhallisina vyöhykkeinä myös koulupäivän ulkopuolella.

Lasten ja nuorten palvelut

- **Lastensuojelun riittävät työntekijäresurssit on turvattava**
Lastensuojelun työntekijämäärän ja rahoituksen on vastattava kasvavaa lastensuojelun tarvetta. Nuoret Kotkat seuraa lastensuojelun kansallisen vision ja lastensuojelulain kokonaisuudistuksen etenemistä.
- **Lapsille ja nuorille on taattava kynnyksettömät mielenterveyspalvelut**
Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden saatavuudessa on ollut jo pitkään huomattavia ongelmia, ja koronapandemia on lisännyt pahoinvointia ja kasvattanut hoitovelkaa. Tukea on tarjottava aktiivisesti, ongelmat tunnistettava aikaisemmin ja palvelupolkujen on toimittava nopeammin. Mielenterveyden palveluita ja opastusta eteenpäin tulee olla tarjolla esimerkiksi oppilaitoksissa.

- **Nuorille on taattava kaikissa kunnissa maksuton ehkäisy.**

Nämä tavoitteet ovat listaus asioita, joita Nuoret Kotkat nostaa esille julkisessa keskustelussa sekä yhteydenpidossa päättäjiin. Tavoitteista ja niiden päivittämisestä päättää Nuorten Kotkien liittohallitus. Nuorten Kotkien toimintaan osallistuvilla lapsilla ja ohjaajilla on mahdollisuus vaikuttaa tavoitteisiin. Nuorten Kotkien toimintaan osallistuminen ei edellytä näihin tavoitteisiin sitoutumista tai niiden kannattamista.